

Наставна програма
Слободен изборен предмет
ТЕАТАРСКИ РАБОТИЛНИЦИ
за IV одделение

Скопје, 2024 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	Театарски работилници-Изборни предмети за поддршка на интереси на учениците кои не се дел од наставните предмети
Изготвил(преземена и адаптирана):	Виолета Вељаноска Трајаноска
Училиште :	ООУ „Александар Македонски“-Аеродром
Вид/категорија на наставен предмет	Слободен изборен предмет
Одделение	IV (четврто)
Теми/подрачја во наставната програма	3
Број на часови	36
Опрема и средства	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиовизуелни средства (компјутер, паметна табла, ЛЦД-проектор, касетофон, дигитален фотоапарат, дигитална камера, печатачи и други дигитални уреди). • Маркеривобоја, хамери, листови во боја • Книги (приказни, басни, бајки) • Списанија за деца • Дигитална библиотека со книги. • аудиовизуелни записи од театарски претстави • Средства за дизајн и визуелна комуникација (фотографија, спот, реклама, илустрација, корица, интернет, стрип, визуелен знак).

Наставна програма за слободен избран предмет Учебна 2023/24 година, второ полугодие

Слободен избран предмет: Театарски работилници-Изборни предмети за поддршка на интереси на учениците кои не се дел од наставните предмети

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Наставната програма вклучува релевантни компетенции од следното подрачје: **Уметничко изразување и култура**

Ученикот/ученицката знае и/или умее:

I-A.1	да ги изразува и пренесува своите мисли, чувства, информации и ставови во различни комуникациски ситуации на својот мајчин јазик преку различни медиуми и за различни цели;
I-A.4	да го користи стандардизираниот јазик со почитување на граматичките и правописните правила при усно и писмено изразување;
I-A.5	да подготви и одржи говор со различна содржина и за различна цел, имајќи го предвид аудиториумот (возраста и етничкиот/културниот диверзитет);
I-A.6	да ги идентификува основните карактеристики на мајчиниот јазик (азбука, историја, дијалекти итн.) и сличностите и разликите со други јазици;

Ученикот/ученицката разбира и прифаќа дека:

I-A.7	да ги идентификува најзначајните автори и дела од литературата на мајчин јазик;
I-A.11	да ги идентификува и анализира пораките и стилските и естетските елементи на литературните дела;
I-A.11	да користи информации од различни извори и медиуми и критички пристапува кон нив, земајќи ги предвид изворот, контекстот, целта и веродостојноста на презентираните информации.
I-B.1	преку изучување на мајчиниот јазик се развива сопствениот јазичен и културен идентитет, а преку јазичната комуникација се пренесува културното наследство и културата на живеење;
I-B.2	со употреба на јазикот во различни контексти и средини, и во различни форми, се овозможува ефикасна комуникација и интеракција (секогаш имајќи предвид сокогосе остварува комуникацијата);
I-B.3	преку читање на текстови со различна содржина и структура се развива писменоста, се формира поширок поглед за себе и за светот и се поттикнува пишувањето од потреба и од задоволство;
I-B.5	читањето и изразувањето на мајчин јазик се важни за развојот и поттикнувањето на креативноста и критичкото мислење

Наставната програма вклучува дополнителни релевантни компетенции од следните подрачја на Националниот стандард:

и

Личен и социјален развој, Општество и демократска култура

V-A.2	да избира и практикува активности кои обезбедуваат развој и подобрување на сопственото ментално и физичко здравје и добросостојба;
V-A.4	да прави проценан на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите кои ќе му/и овозможат развој и напредување;
V-A.4	да ги препознава емоциите кај себе и кај другите, да ги согледа последиците од сопствените емоционални реакции во различни ситуации и да користи соодветни стратегии за справување со емоциите;
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина;
V-A.8	да го организира сопственото временаначин кој ќе му/и овозможи ефикасно и ефективно да ги оствари поставените цели и да ги задоволи сопствените потреби;
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси со одветна ситуацијата;
V-A.15	да соработува со другите во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите;
VI-A.1	да објасни како општествените фактори влијаат врз личноста и средината и да ги зема предвид при формирање мислење и донесување одлуки;
VI-A.2	да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата;

Тема 1. Театарот некогаш и денес (18 часа)

Знаења/вештини:

- Ги разбира првите почетоци и како се развивал театарот
- Ја разбира разликата помеѓу театарот во минатото и современиот театар
- Може да ги идентификува/препознае театрите во своето опкружување во однос на другите културни институции
- Разликува видовите театри, видови и жанровите на театарската уметност
- Разбира како се создава куклена претстава.
- Постапува и изведува куклена претстава.
- Ја разбира сложеноста и вредноста на процесот на создавањето на театар на сенки.
- Ја почитува работата на секој учесник во создавањето на претставата

Ставови/вредности:

- Се развива интерес за театарската уметност
- Ги осознава правилата на однесување во театар
- Верува дека може да постигне и придонесе повеќе во примена на културните навики и правила за однесување во театар
- Разбира дека треба да го почитува и да се грижи за културното наследство на својата Татковина

Содржини (и поими) и бројна часови**Примерна активност:**

- **Поим за театар и театарска претстава**
Бројна часови: 2

- Истражуваат на интернет за тоа што е театар и театарска претстава
- Читање литературни текстови, се издвојуваат драмските текстови, се воочува разликата

- **Театарот во минатото**

Бројна часови: 2

- Во групи истражуваат на интернет за првите почетоци на театарот и театарските претстави
- Презентирање на добиените информации

<ul style="list-style-type: none"> • Историјат на МНТ <p>Број на часови : 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Следат презентација за историјатот на МНТ • Виртуелна прошетка на МНТ <p>https://mnt.mk/virtual-tour/MNTtour.html</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Куклен театар и Театар за деца и младинци <p>Број на часови: 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Истражуваат на интернет за првиот куклен театар во Скопје и за Театарот за деца и младинци • Следење видео снимка од куклена театарска престава „Силјан штркот“, затоа што била една од првите театарски претстави во 1946г. Во адаптација и режија на Петре Прличко (ќе се гледа понова верзија) • Следење на видео снимка од модерна театарска претстава од Театарот за деца и младинци, на пример „Алиса во земјата на чудата“ • Разговор за впечатоците од гледаните театарски претстави • Работилница: изработка на кукли според гледана театарска претстава • Работилница: изработка на сцена според гледана театарска претстава • Поделба на улоги и читачка проба • Поставување и изведување на куклена претстава
<ul style="list-style-type: none"> • Театар на сенки <p>Број на часови: 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Истражување и презентација за театарот на сенки • Работилница: изработка на кукли за театар на сенки • Работилница: изработка на сцена за театар на сенки • Поставување и изведување театар на сенки

Тема2. На сцена и зад кулиси (5 часа)

Знаења/вештини:

- Разбира како се создава театарска претстава
- Го разбира значењето и улогата на секој кој учествува во создавањето театарска претстава: сценарист, режисер, глумци, костимографи, шминкери, суфлери, сценографи...
- Ја согледува взаемната повразност на секој од горенаведените субјекти
- Се воведуваат во совладувањето на најосновните елементи од креирање, поставување и изведување на театарска претстава

Ставови/вредности:

- Ја разбира сложеноста и вредноста на процесот на создавањето на театарска претстава
- Ја почитува работата на секој учесник во создавањето на претсатвата
- Се развива личен интерес кон создавањето, поставувањето и изведувањето на театарска претсатва

Содржини (и поими) и бројначасови**Примеринаактивности:**

- **Да научиме што е сцена и кулиси**

Бројначасови: 2

- Се разгледуваат слики од театарска сцена и се поттикнуваат учениците да се заинтересираат што има позади сцената и што се случува таму
- Запознавање со улогата на: сценарист, режисер, глумци, костимографи, шминкери, суфлери, сценографи...

- **„Патот“ на театарската претстава до сцената**

- Следење извадок од театарска претстава Петар Пан
<https://www.youtube.com/watch?v=CPKoOamiouU>

<p>Број на часови: 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> Анализа на сè што се случува на сцената, дискусија за сè што се случувало за време на подготовките, проследено со слики и видео снимки.
<p>• Во театарот би сакал да бидам...</p> <p>Број на часови: 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> Учениците ги искажуваат своите ставови и желби, што најмногу им се допаднало во претставата и каква улога би сакале тие да имаат во создавањето на театарска претсва, кој што би бил (режисер, сценарист, сценограф, костимограф, глумец...)

РЕЗУЛТАТИ ОДУЧЕЊЕ

Тема 3. Подготовка и реализација на театарски претстави (13 часа)

Знаења/вештини:

- Знае е што е монолог и дијалог
- Разговара во група и води дијалог послушно и по прочитаната тема.
- Го поврзува значењето на прочитаните содржини со реалните ситуации.
- читатечно, наглас, текстови од различни функционални стилови и соразличните жинаначитање, со брзина соодветна навозраста;
- Умеа да меморира прочитан текст
- Користи цитати и аргументи од прочитан текст за да образложи одреден став.
- Препознава различни видови реченична интонација во усни примери и изговара реченици со соодветна реченична интонација од примери кои ги чита и сам/сама ги составува.
- Умеа да направи изработки/ костими и сценски елементи од различни видови материјали, меѓу кои и рециклиран материјал

Ставови/вредности:

- Подобрувањена меморија, набљудување, внимание, визуелно размислување и општинтересвоуметноста
- Се развива природностна сцената
- Верува дека може да постигне повеќе во соработка со другите ученици

Содржини (и поими) и бројна часови

Примерна активност:

- Избор на драмски текст на тема „Нова година“ и „Празници“

Бројна часови: 2

- Од детски списанија, училишна библиотека, е- библиотеки учениците пронаоѓаат текстови за Нова година и за престојните празници
- Заеднички селектираат и прават избор

- Обработка на драмскиот текст и поделба по улоги

Бројна часови: 2

- Изразно читање и анализа на драмскиот текст (утврдување теми и идеи; драмски конфликти; ликови во делото; изгледот, постапките и карактерните особини)
- поделба на улогиза текстот

<ul style="list-style-type: none"> • Читање по улоги <p>Број на часови: 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Читачка проба(работа од стол - се чита и проверува текстот така што секој глумец чита своја улога,а останатите следат и ја проверуваат точноста .Се изложува главната замисла за претставата) • Читање –проба (се читаат и анализираат улогите, овозможување на креативност).
<ul style="list-style-type: none"> • Меморирање на драмскиот текст <p>Број на часови : 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изразно читање и меморирање на драмскиот текст • Интерпретирање и драматизирање на драмскиот текст
<ul style="list-style-type: none"> • Работилница за изработка на костими за театарката претстава <p>Број на часови : 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработуваат костими соодветни за улогата која ја имаат во претставата • Изработуваат костими соодветни за улогата која ја имаат во претставата
<ul style="list-style-type: none"> • Сценска подготовка - работилница <p>Број на часови : 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подготовка на сценографија: декорации и детали соодветни со содржината на драмскиот текст
<ul style="list-style-type: none"> • Сценска постава и изведба на театарската претстава <p>Број на часови : 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Поврзување на текст, костими и сценографија, проба
<ul style="list-style-type: none"> • Реализација / сценска изведба на театарска претстава 	<ul style="list-style-type: none"> • Сценски се изведува поставената и подготвената театарска претстава

Број на часови : 1